

Henryk Gaertner

"Zasługi dla medycyny.
Distinguished in their services to
medicine", red. Janusz H. Skalski,
Ryszard W. Gryglewski, Poznań 2009
: [recenzja]

Acta Medicorum Polonorum 4, 206

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zasłużeni dla medycyny. Distinguished in their services to medicine, red. Janusz H. Skalski, Ryszard W. Gryglewski. Termedia Poznań 2009, ss. 336, il., ISBN 978-83-89825-39-1

Dzieło wydane przez zasłużoną oficynę medyczną nie straciło nic na swej aktualności i znaczeniu mimo upływu trzech lat. Podtytuł „Europejczycy związani z polską ziemią” (Europeans from the Polish soil) stanowi uzupełnienie tytułu głównego. Natomiast dwujęzyczność treści udostępnia książkę zarówno polskim, jak i angielskojęzycznym czytelnikom.

Sześciu autorów, w tym, co należy podkreślić z uznaniem, wybitnych czterech kardiologów-kardiochirurgów i dwu historyków medycyny zamieściło w książce biogramy 48 uczonych. Czterech autorów to krakowianie, dwaj pozostali pochodzą z Wrocławia. Autorami 38 biogramów są pojedynczy autorzy: J. H. Skalski (12), R. W. Gryglewski (13) i mgr Stanisław Zwolski (11), a dwu – prof. Wojciech Kustrzycki. Współautorami są: J. H. Skalski (10x), prof. Krzysztof Wronecki (8x) i dr Marcin Gładki (2x). Należy tu też podkreślić znaczące role, redaktorską i autorską, J. H. Skalskiego, świetnego kardiochirurga, historyka medycyny i bibliofila, R. Gryglewskiego i S. Zwolskiego, zasłużonych pracowników naukowych Katedry Historii Medycyny UJ w Krakowie.

Kolejność biogramów wynika z chronologii dat urodzin poszczególnych osób. Każdy biogram jest zaopatrzony wizerunek, życiorys i charakterystykę działalności danej osoby, a kończy się podaniem jej najważniejszych dzieł. W samym tekście występują ciekawe ryciny i schematy. Oczywiście różnie przedstawiają się liczby przypominanych wybitnych uczonych w zależności od biegu stuleci i postępów medycyny. Tylko 10 uczonych pochodzi z okresu XII-XVIII stulecia, a aż 38 z XIX wieku (w tym 22 z jego drugiej połowy). Ponad 30 żyło w wieku XX. Trzech z nich miałem zaszczyt poznać: Ludwika Hirszfelda, Odoną Bujwida i Rudolfa Weigla, przyjaciela mej rodziny, któremu zawdzięczam życie, uratowany przezeń z zakopiańskiej katowni Gestapo.

Wśród biogramów spotykamy nazwiska postaci znanych powszechnie, jak Mikołaj Kopernik oraz dobrze lub mimo swych zasług mało znanych medyków. Większość przypominanych to Polacy, inni to cudzoziemcy spolonizowani lub czasowo osiadli w granicach naszych dawnych lub obecnych ziem. Książka podkreśla odpowiednio wkład polskich i europejskich uczonych działających na tych terenach.

Powstanie i wydanie dzieła zawdzięczamy poparciu i pomocy byłej minister zdrowia dr Ewy Kopacz i zmarłego prof. Zbigniewa Religi oraz Europejskiemu Towarzystwu Chirurgii Serca i Naczyń z okazji 58 kongresu w Warszawie w 2009 roku. Książka budzi uznanie przez swą wspaniałą stronę edytorską: świetną dyspozycję biogramów w dwujęzycznym ujęciu, kremowym wytwornym papierem, w pełni czytelną czcionką oraz piękną w swym projekcie, stonowaną, twardą i odporną okładką.

Treść książki kwalifikuje ją do gorącego polecenia jako lekturę dla przyszłych i obecnych pracowników medycyny i pokrewnych jej dziedzin, jak również dla innych interesujących się wiedzą i nauką czytelników.

(Henryk Gaertner, Kraków)